

SLUŽBY A ORGANIZACE PRÁCE VE ŠPANĚLSKÉ KNIHOVNĚ

Cestovní zpráva z Erasmus+ projektu krátkodobé mobility studentů a pracovníků ve vzdělávání dospělých

2023-1-CZ01-KA122-ADU-000136160

Autorky: Barbora Horáková – Krajská knihovna v Pardubicích

Hostující instituce: Biblioteca publica da Coruña

Termín mobility: 9–15. 5. 2024

Od 9. do 15. května jsem v rámci programu Erasmus mohla týden pobývat v Biblioteca publica da Coruña ve španělské Galicii.

Coruňská knihovna je „spádovou“ pro oblast města a nejbližšího okolí, přičemž jednotlivé městské části mají své vlastní menší knihovny – Bibliotecas municipales. Ty se mohou sdružovat v takzvané Red de Bibliotecas de Galicia (síti galicijských knihoven).

Po příchodu se mě hned ujala velmi milá paní ředitelka Alejandra Mosquera Souto, která mě provedla po celé knihovně a seznámila s kolegy. Zajímavé je, že v celé knihovně, fondem i záběrem přibližně srovnatelnou s naší krajskou pardubickou, pracuje pouze dvacet pět lidí. Posléze se ukázalo, že mají mnohem méně jednotlivých oddělení. V přízemí se nachází recepce, kde se knihy půjčují, vrací, registrují se noví čtenáři a vyzvedávají se objednávky. Čtenáři mají k dispozici také samoobslužný výpůjční a návratový automat. Dále je zde umístěno dětské oddělení, kinosál a prostor pro skupinové aktivity. V prvním patře najdeme fond pro dospělé čtenáře (beletrii i naučnou literaturu dohromady), zázemí pro zaměstnance a oddělení audiovizuálních dokumentů a periodik, takzvanou Hemerotecu. Překvapilo mě, že si čtenáři stále ve velkém půjčují filmy na DVD. V posledním patře sídlí studovna a sekce komiksů. Po celé knihovně jsou vytvořené menší výstavy na různá témata: ekologie, biblioterapie, čeští autoři...

Asi nejzajímavějším zjištěním pak bylo, že ačkoliv knihovna sama o sobě nabízela minimum akcí pro veřejnost, uvnitř se neustále pohybovalo značné množství čtenářů, kteří pracovali, studovali, četli nebo se bavili s knihovnicí. To z naší knihovny

neznám, lidé buď přijdou na konkrétní akci, rychle si půjčí knihu a odchází domů, málokdo zůstává delší dobu. Studovny nám zejí prázdnotou, nejvíce dotazů zodpovídáme emailem. V dnešní době, kdy se jednotlivé instituce předhánějí v tom, kdo nabídne svým uživatelům bohatší a lákavější aktivity, působila knihovna, která prostě jen půjčuje knihy, jako zjevení. Španělským kolegům se podařilo vytvořit klidný a bezpečný prostor, kam je příjemné a přirozené zajít, lze tam v klidu studovat, pracovat, najít dobrou knihu nebo získat hledané informace od knihovníka.

Systém odbornosti je postavený úplně jinak než v českých knihovnách. Existují tři stupně: personal técnico (profesionální knihovník, který v rámci své pozice zajišťuje jednotlivá oddělení), personal auxiliar (knihovník, který poskytuje výpůjční a informační služby, věnuje se čtenářům, adjustuje knihy) a personal subalterno (pomocný personál, který rozváží

vrácené knihy, zařazuje je na regál, apod.).

Registrací, která je zdarma, získává čtenář přístup do všech knihoven sdružených v síti Red de las bibliotecas a také možnost využívat digitální knihovnu provozovanou španělskou vládou. V Galícii používají open source knihovní systém Koha, známý i v naší republice (např. knihovna v Ústí nad Orlicí). Údržba systému spadá do gesce galícijské Xunty, odpadá proto nutnost, aby každá knihovna měla vlastního IT pracovníka. Zrovna tak nemají jednotlivé knihovny ekonomické oddělení. Systém financování knihovny je ve Španělsku dvojitý - vše, co souvisí s provozem budov, jde z rozpočtu státu, regionální vláda financuje platy knihovníků a nákupy knih. Xunta také pro všechny zapojené knihovny zpracovává administrativní a ekonomickou agendu, která je kompletně elektronická a zřejmě velmi dobře nastavená, odpadá tisk mnoha papírů a honba za osobami majícími podpisové právo.

Protože jedním z témat programu Erasmus+ byla udržitelnost, zajímalo mě, zda a jak knihovna dbá o ekologičnost svého provozu. Ptala jsem se na třídění odpadu, úsporné žárovky a kohoutky, alternativní zdroje energie apod. Nic podobného zatím v knihovně není a není ani v pravomoci ředitele realizovat větší změny. Také mě velmi překvapilo, že poškozené knihy se musí vyhodit nebo nabídnout jiné knihovně, v žádném případě je nelze poskytnout veřejnosti ani zdarma, ani za úplatu. Vypadalo to tedy, že španělské knihovnictví vůbec udržitelné cíle nenaplnuje. Z našich rozhovorů však posléze vyplynuly jiné, méně prvoplánové aktivity. Jednou z nich byl způsob nákupu nových knih. Knihovna má na něj rozpočet cca 40 000 euro na rok. Utratit je musí v místních kamenných

knihkupectvích, aby podpořila lokální ekonomiku. Dále knihovna vytváří drobné tematické výstavy dokumentů vztahujících se k "zeleným" tématům. Ostatně i digitalizovaná ekonomická a administrativní agenda jistě přináší nemalé úspory.

MERCADOS DE ECONOMÍA SOSTIBLE 2024

CORUÑA COMERCIO DE BARRIO

Mes	Día	Mercado	Lugar
MAYO	5	Ecológico	Campo da Leña
	12	Sostible	Novo Mesairo (Parque da Tirolina)
	19	Sostible	Campo da Leña
JUNIO	26	Sostible	Mallos (Praza San Cristovo)
	3	Ecológico	Campo da Leña
	9	Sostible	Castrillón (Praza Pablo Iglesias)
JULIO	16	Ecológico	Campo da Leña
	30	Sostible	Labafou (Praza da Tolerancia)
	7	Ecológico	Campo da Leña
AGOSTO	14	Sostible	Oza (Parque Europa)
	21	Ecológico	Campo da Leña
	28	Sostible	Paseo das Pontes
	18	Sostible	Cidade Vella (Praza de Azcárraga)
SEPTIEMBRE	25	Sostible	Labafou (Praza da Tolerancia)
	2	Ecológico	Campo da Leña
	8	Sostible	Castrillón (Praza Pablo Iglesias)
	15	Ecológico	Campo da Leña
OCTUBRE	22	Sostible	Paseo das Pontes
	29	Sostible	Praza de Vigo
	NOVIEMBRE	5	Ecológico
12		Sostible	Novo Mesairo (Parque da Tirolina)
19		Ecológico	Campo da Leña
26		Sostible	Oza (Parque Europa)
DICIEMBRE	3	Ecológico	Campo da Leña
	10	Ecológico	Campo da Leña
	17	Sostible	Mallos (Praza San Cristovo)
	24	Sostible	Cidade Vella (Praza de Azcárraga)
	31	Sostible	Praza de Vigo

Máis información @mercaecoruna

Concello da Coruña

V průběhu své stáže jsem si prošla všechna oddělení knihovny, seznámila jsem se s katalogizací, půjčovala jsem v centrální hale, zúčastnila jsem se jednoho školního programu a díky laskavosti paní ředitelky jsem měla možnost navštívit hlavní galícijskou knihovnu Biblioteca de Galicia v Santiagu de Compostela a knihovnu a restaurátorskou dílnu coruňského archivu.

Pokud mohu srovnávat, myslím, že po stránce organizace práce, knihovnických procesů a vzdělávacích aktivit jsme v České republice rozhodně na vysoké úrovni. Naše

bibliografické záznamy jsou výborné, katalogy většinou přehledné, knihovníci informovaní.

Pobyt v A Coruňi mi dokázal, že učinit z knihovny místo, kde lidé rádi tráví čas, lze i bez pestré nabídky programů. Biblioteca pública Miguel González Garcés působila jako místo, kam chodí rádi čtenáři i zaměstnanci.

Jsem velmi vděčná za možnost strávit inspirující týden v této knihovně a pevně doufám, že by to mohl být také začátek další spolupráce mezi našimi institucemi.

Dětské oddělení

Mapa původu dětských knih (česká autorka Květa Pacovská)